

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 302.
Egyes szám: 4 fillér.
Működés díjazásában szerint.

Előfizetési árak:		Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.	1 óra	1-50 K.
1/2 évre	3 K.	1/2 évre	4-50 K.	1/2 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 — K.	1 évre	9 — K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 — K.	1 évre	18 — K.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Szarany Lajos.

A tanító

sokszor szegre akasztja diplomáját. Jobban fizetik, ha írónak áll be valami irodába. A tanító kisasszony csak egy hétig bírja a próbát, mert száz korona a fizetése, de a korcsmárosné édes lányának se adhatja olcsóbban kosztot, tehát erre elmegy az egész fizetése. Ruhára, fűtésre, világításra, könyvre, újságra adjon a mama. És a mama? A mama teljes joggal azt feleli: nem azért fizettem utána az állami internátusban havi 120 koronát, hogy most az államnak csak a kosztjéért dolgozzék. Nálam a cselédnek is teljes ellátása van és havi 30 koronája. Ennyit a lányomnak is megadok. És a jó asszony lányát hazaviszi, a falusi iskolában pedgít itt is, ott is hiányzik a tanerő.

A fiatal zászlós, akinek hadi érettségije van, fölvesz havonta 180 koronát. Tanára a középiskolában, kezdő tanár lévén, csak 160 koronásként veszi kézhez, abból kell megélnie, de abból már régen meghalt volna, ha minden kultuszminiszteri tilalmazás ellenére nem vállalna olyan privátakat, amelyek kétszer annyit hoznak neki havonta, mint amennyit az államtól kap. Azonkívül szívesen tanít még más iskolánál, amint parancsolni méltóztatik, mert élni kell és ez vis major; ebben szent igaza van.

Vagy talán a városi tisztviselő nem szívesen kap a mellékkereset után? Becsületes munkája díja az. És ha a városi munkában halálra fáradt, akkor is tuloráz valahol, mert megfizetik, mert élni kell és ő kötelességének érzi, hogy a családjának, bizonyos létminimumot biztosítson. Alig van ma lateiner ember, aki hivatásból és egyszerűen csak hivatalból él. Aki van, az is téved, ha azt hiszi, hogy belőle él. Annak is a régi jó időkből van háza, van birtoka, van üzletrésze, van családi vagyona, talán jól nősült, ami

kihuzza a kutból. A lateinerek egyik legszegényebbe a pap, akiről talán nem is tudni, mily nevelésesen csekély az alapfizetése és hány irányban kell kisebb-nagyobb szellemi szolgálatokat vállalnia, hogy anyagi egzisztenciáját biztosítsa. Akárhányat azonban hivatása úgy leköt, hogy anyagi helyzete javításán nem ér rá fáradozni.

Mindezek számára nem könnyeket kérünk a társadalomtól, hanem csak több rokonszenvet. Muljék el tőlük az a keserű pohár, melyet szerény sorsukhoz még a maradi köznép nyújt nekik, hogy hiszen van az uraknak, van a papoknak. Muljék el ez a fel fogás akkor, amikor egy ellen ezer példával igazolhatjuk, hogy diplomás embereknek, irigylett pantallós uraknak szerényebb fizetésük s ehhez képest szerényebb asztaluk is van, mint a gyári szakmunkásnak, vagy pláne munkave-

zetőnek. Hiszen ha a favágók úgy robotolnának a munka mellett, mint a város kishivatalnokai, vagy a hitoktató pap, aki egy vállrándítással nem lökheti el inagától a munkát, mint a mai favágók teszik, akkor 3—4 ezer koronás évi jövedelmük lenne azoknak, akik ma 2000 koronásként csikorgó urakat irigyelnek.

Az egész vonalon ily egészségtelen gazdasági eltolódást látunk. Ma már csak a kézimunkás az, aki kizárólag a hivatásából él és meg tud élni.

Nem az emberek a hibásak ebben. Őket a nehéz anyagi viszonyok hajtják. Itt a rendszer a hibás, amely a szellemi munkát lebecsüli és azt nem akarja megfizetni. Itt az állam is és minden közintézmény elmaradt a szociális haladásban és ha eddig a bérmunkások harcáról olvastunk, ezentúl a szellemi munkások, az urak bérharcaira lehetünk elkészülve.

Az oroszországi forradalom.

Anglia gazsága a forradalomban.

Az olasz forradalom előjelei.

A harcterek általában csendesek.

A forrongás tovább tart.

Katasztrofális gyorsasággal követik egymást az orosz forradalom eseményei. A cár lemondását, lapunk tegnapi számában már megírtuk. Ezt az eseményt az Oroszországon kívül eső világgal legelőször Bonar Law jelentette be az angol alsóházban. Círil nagyherceg, Alexejev vezérkari főnök és Brusilov tábornok csatlakoztak a forradalomhoz, amely Pétervár és Moszkva területén túl ma már birodalmi arányokat öltött.

Anglia örömmámora az orosz forradalom miatt.

Bonar Law az angol alsóházban a cár lemondásának bejelentése után ezeket mondotta:

— Igazi megkönnyebbülést jelent reánk nézve az, hogy a mozgalom nem a béke elérését célozza, hanem, hogy épeu el-

lenkezölög az elégedetlenség nem azért irányul a kormány ellen, mert a háborút folytatja, hanem inkább azért, mert nem folytatja azzal a határozottsággal és energiával, amelyet a nép vár.

Bonar Law kijelentette azután, hogy a beérkezett jelentések szerint a veszteség nem volt nagy és hogy a változás viszonylag nyugodtan ment végben.

A meggyilkolt diplomaták.

Egy hír szerint Stürmert és Protopopovot is meggyilkolták. Egy másik hír szerint megölték Sir Buchanan angol nagykövetet is, de ennek ellenmond az a Reuter-távírat, amely szerint az angol és a francia nagykövet tárgyalásba bocsátkozott a дума végrehajtó bizottságával, amely jelenleg a kormányhatalmat kézben tartja.

A háboruspárt győzelme a forradalommal.

Az a körülmény, hogy a francia és az angol nagykövet tárgyalnak a forradalmi kormányral, szintugy az a másik körülmény, hogy a császári ház egyes tagjai a forradalomhoz csatlakoztak, továbbá, hogy a vezérkari főnök és más tábornokok is a forradalmat az angolok szították, a császári ház és a császári udvar ugynevezett németbarát frakciója ellen. Gyanus az is, hogy a ki-mondottan békebarát Stürmert állítólag meggyilkolták.

Miért eszelték ki a forradalom gazzágát?

Amennyire az át sem tekinthetően nagy és fontos eseményről érkező szórványos tudósításokból meg tudjuk ítélni a helyzetet, mi a következőket látjuk: A cári udvar és a törvényes kormány egyik része talán nem idegenkedett egy különbécse eszméjétől. Anglia nem bizott tovább ebben a kormányban, amelyet a cár nem volt hajlandó elbocsátani és így az angol nagykövet egy parlamenti forradalmat rendezett. Ebben segítségére volt a szabadelvű, tehát angol és franciabarát kadétpárt, a дума többsége. De még sehoh a végig egy parlamenti párt önmagában nem tudott forradalmat csinálni, legkevésbé Oroszországban lehetett a képviselőknek elég erejük arra, hogy az útralkodó és a kormányral nyíltan szembeeszájjanak. Ezért kellett megmozdítania az utca népét is, amelyet a kenyérintéség és a szénínség a végsőhig felingerelt és fellázított. Az angolbarát polgári forradalmárok tehát pillanatra szövöttek a szocialisták békebarát forradalmárokkal és ezek segítségével megbuktatták a cárt és a kormányt.

Olaszországban is kitér a forradalom.

Svájból táviratok érkeztek s azok szerint Olaszországban igen gyanus forradalmi mozgólódás észlelhető. Az olasz kenyér és szénínség nem kevésbé kegyetlen, mint az orosz. Olaszországot is az angol háború éhezeti. A háború, amelyet az enteente nem tudott győzelmesen befejezni és az általkun felajánlott békés és becsületes megoldását ő nem volt hajlandó elfogadni, egy véres anarkiában fog elpusztulni.

Egyes szám ára 4 fillér.

Telepítés — parcellázás — szekularizáció.

(Simonyi Semadam Sándor képviselő beszédéből.)

A mi közéletünk sajátságos dekadenciáját látom abban, hogy nagy, értékes jelszavak mögött tökéletesen értéktelen és a jelszó valódi értelmét nem fedő törekvések jutnak érvényre. Így a telepítések mögé belebujt minden oly irányzat, mely a nagybirtokok, másrészt az egyházi vagyon ellen összegyülemlélt. Szívesen táplálták a szegény ember és a kisember földéhségét, irigységét, szóval a nem nemesebb érzelmeit azzal, hogy rámutattak a nagy papi birtokokra, rámutattak a nagy mágnásbirtokokra és azt mondták: Nézzétek, mily óriási latifundumok vannak itt és ti nem juttok egy hold földhöz és ezek az emberek, akik jelszóvá tették a kisembernek földhözjuttatását, allandóan, évek hosszú sora óta — én már vagy 20 év óta foglalkozom ezzel — allandóan csak egy jelszót adtak ki, az egyházi birtok szekularizációját és az, hogy úgy mondjam, a szocializmus jelszavává vált.

Hogy mennyire nem igaz uton jártak ezek az urak, mennyire vagy nem törődtek a tények valódi állásával, vagy ha törődtek, mennyire rosszhiszeműen fogták kezükbe ezt az egyébként igazán nemes és szép ügyet, mutatják a tények, amelyeket Léway képviselőtársunk könyvében felsorolt és beszédében is elmondott. T. i., ha van nagybirtok, akkor az igazán nem a főurak kezén és az egyház kezén levő nagybirtok és kötött birtok, de a városok, községek, közbirtokosság és kincstár kezében levő. A városok és községek kezén levő birtok 5,290.144 katasztrális hold, a közbirtokosság kezén levő birtok 3,239.070 katasztrális hold, és a kincstár kezén levő birtok 2,268.440 katasztrális hold. Ezek együtt kitesznek 10 és félmillió

katasztrális holdat. Ezzel szemben az egyházi birtokok összesen kitesznek 2,200.000 katasztrális holdat, a hitbizományi föld szintén 2,349.000 katasztrális holdat, együtt véve tehát felét sem teszik ki a városok, községek, a kincstár és a közbirtokosság kezén levő birtokoknak. Az egész telepítési akció sohasem indult azzal a jelszóval, hogy mi a városok, a községek birtokait és a kincstár birtokaiból juttassuk a szegény embert földhöz, hanem mindig azzal, hogy hitbizományokat és egyházi birtokokat osszanak fel, mert a céljuk ezeket sohasem az volt, hogy valóban a kisembert hozzájuttassák a földhöz, hanem, hogy a **jeldéhségét, irigységét felkelték**, hogy mozgósítsák, fellátsák a vagyonos osztály, különösen az egyház ellen. Azt hiszem, hogy ezekkel az irányzatokkal végre **le kell számolni**.

Én mint a telepítési és parcellázási bank tagja, foglalkoztam a telepítés és a parcellázás kérdésével és arra a tapasztalatra jutottam, hogy a parcellázáshoz első sorban ember kell.

Föld is kell, de ha ember nincs, hiába van föld. Ember kell, aki akar dolgozni és tud önálló gazdasági alany lenni. Másodsorban kell hozzá föld és harmadsorban pénz, mely a kettőt kapcsolatba hozza és az embert behelyezi abba a földbe.

Egyetlen egy helyes mód van és ez az, hogy lehetőleg a saját megyében, szűkebb hazájában telepítések mindenki, mert csak az járhat megfelelő sikerrel, ha a városok saját magukból bocsátanak ki rajokat, vagy ha ezt nem tehetik, akkor a közeli községekben, és a megyéből.

A hadigépkezelőket nem szabadságolják.

Negyvenezer vizsgáló egyév alatt.

A legközelebbi napokban igen érdekes rendeletet fog kibocsátani a honvédelmi miniszter. A rendelet lehetetlenné teszi azokat a visszaéléseket, amelyeket a cséplőgépkészeli, soffiori és motorkezelői, valamint fűtői, bizonyítványokkal a háború kezdete óta elkövetnek.

Tudvalegyőleg a mezőgazdasági munkálatok zavartalan lebonyolítása érdekében minden esztendőben igen jelentékeny számmal szabadságnak katonákat.

Az aratás és a termés betakarításának munkája olyan

fontos teendő, hogy még a frontról is tömegesen küldték haza olyan egyéneket, akiknek gépkészeli, vagy fűtői bizonyítványuk van.

Ezzel a bizonyítványokkal a háború alatt igen sok vizsgáló történt. Gépkészeli és fűtői bizonyítványt ugyanis tömegesen szereztek meg oly egyének, akik soha életükben nem voltak gép közelében. Magyarországon összesen tíz bizottság működik, amely előtt gépkészeli és fűtői vizsgát lehet letenni.

Közkezen forgó kimutatás szerint Magyarországon az utóbbi

év alatt negyvenezer szereztek ilyen gép és motorkezelői, valamint fűtői vizsgálati bizonyítványt. Közöttük mindenféle foglalkozásuk szerepelnek: kereskedők, szabók, cipészek, borbélyok stb., akiknek így sikerült magukat több mint fél évig kivonni a katonai kötelezettség alól.

A honvédelmi miniszteriumban már hosszabb idő óta feltűnt ez a tömeges szabadságolás és miután meggyőződött a miniszter, hogy itt igen egyszerű visszaélésről van szó, most kiadandó rendeletében úgy intézkedik, hogy csakis azok a gépkészeli szabadságolhatók, a kik képesítésüket a háború előtt szereztek.

H I R E K.

— Tábori lelkész kiűtése. Nagy Ipoly tábori lelkész az ellenség előtt tausiotti vízt magatartásáért és önfeláldozó szolgálataért a lelkész érdemkereszt 2. osztályával a fehér szalagon tüntették ki.

— Rendkívüli segély a tisztviselőknél. Addig is, amíg a kormány részánja magát, hogy a tisztviselői kar tisztesség megőrzését lehetővé tegye, időnként olyan híreket hoznak forgalomba, amelyek ha megelhetés nem is, de reményt nyújtanak a jövőre. Most ismét ilyesmit híresztelnek, sőt komolyan is beszélnek arról, hogy a kormány április elején az évi fizetések tizenöt százalékát kiegészítésben akarja részesíteni az állami alkalmazottakat. Szó sincs róla, hogy nem lenne méltányosság ez de félünk, hogy ez a segítség is a koronázási duplafizetés sorsára jut.

TÁRCA.

A vendégek.

I.

Orsolyka szomorúan ül rokka mellett, az ablakfülke nehéz boltozatáról lecsüngő olajméces halovány fénye végigomlik liliomszál termétén; a szomszéd Gellért mester három gyermeke lába előtt izeg-mozog. E télen hiába lesik a jó néni édesen folyó szavát. Nem mesél nekik többé a kutyafejű tatárról, az erdei bujdosásról, melyből kicsi korában kivette volt részét, az eleven mókusról sem, melyet neki akkor, zord karácsony szent ünnepein a kis Krisztus ajándékba hozott. Tavaly olyankor a hosszú téli esteken sohasem fogyott ki a mesemondásból. Most némán tapadt egymásra rózsás ajaka s csak akkor villannak ki csillogó fogai, ha halkan sóhaja kéli.

A nagyszoba tölgyfaajtaján keresztül behallatszák a hosszú asztal körül ülők beszédje. Jakab mester szomszédai itt szapulják a vendégeket a német, talian s egyéb őttment telepeket, a kik mellett

az új városban háttérbe kezd szorulni a magyar ember. Igaz, hogy a balparti Pest újból fölépült, a mióta az első jövevényraj oda telepedett. Kispest is fölvirul, az új városban pedig, hála a privilégiumoknak, melyekkel Béla király, a bölcs fejedelem a vendégek kedvéért ajándékozta meg a budaiaikat, gyarapodásnak indul minden. A várfalakat tornyokkal, bástyákkal erősítik, a második templomnak is lerakratták az alapkövét. Az elhagyott Ó-Budán messze vidékről telepszik le a magyar földművesek, mesterségtűzők szorgalmatos népe s az új város piacán naponként élénk a sokadalom. Mindebből azonban még kevés volt, meg s a király a német Károly lovagot rendelte az új város első bírájává s most magyarjaira kevés ügyet vetve ismét csak a vendégeknek kedvez.

— Az öreg Werner legközelebb a Sashegy alját kapja donációbá, zugolódik Jakab, az építő mester, Mária Magdolna templomának a megalkotója.

— És pusztán azért, véli szomszédja, mert néhány vincellércsaládost is lecsalogatott magával a Rénus folyó mellől.

— Az még semmi, szólal meg Gellért mester, az új városi kán-

tor. Hencs koma az alsó hévizeket kapja: ritter ő kegyelme; egyéb mestersége nincsen.

— Ritter, báró, kómesz minden második vendég. Egy jött-ment kavalierő a lányom körül legyekedik. De legyen bár herceg is, nem kapja meg, a míg élek. Inkább kun viléznék adom feleségül.

Ez öblös hangon elmondott szavak nyomában általános helyeslés hangzott föl az asztal körül. Szőnyegre került az a körülmény, hogy a vendégek alig hoztak magukkal asszonyt. Nyomban megtogadták, hogy németnek egyikük sem adja oda leányát, hadd haljon ki az elhatalmasodni kezdő jött-ment népség.

A szomszéd szobában halk zokogásra fakadt Orsolyka. A gyerekek tágra nyitott szemekkel néztek rá. Nem fogták föl ésszel, hogy ő, a ki a tatárveszedelmen is keresztülment, most megijedi és sir, a miért valamelyik bácsi az asztalra ütött öklével.

— Én Istók őcsémnek adom Orsolykát, hangzott föl Jakab mester hangja.

— Ez a legény Benedek ács mester fia volt. Gyerekkorában a tatárok levágták orrát. Iszonyu reá nézni s az építő mester leánya hallván apja szavait, reszketni kezdett,

keze alatt elszakadt a fonál az orsó a földre hullott s ott pergett tovább a három unatkozó gyerek véghetetlen örömeire. Bőzsike csakhamar utána nyult s fejtegetni kezdte róla a fonalat. Gyerektársai visszafojtott lélekzettel lesték, mikor üt a néni kezére; Orsolyka azonban nem is nézett rájuk. Az ablak felé hajolt. Künn halkan csörömpölő zörejt hallatszott, mintha távol vasláncot rázott volna valaki lassu taktusban.

Az építőmester leányának szive nagyot dobbant. Ő az, Valtér, a várórség hadnagya, a ki embereit a kapuknál fölvaltán, talpig pánccsalos sétál el esténként házuk előtt. Tavasszal látta először. Egész hajóraj kötött ki a kispésti révben. Az újjvárosiak ott voltak mind, hogy illően fogadják az új vendégeket. Őt is levitte volt apja s az a nyílt tekintetű szőke fiatal ember sokáig rajtafelejtette szemét és arca lángaborulást nézésétől. Sokszor találkoztak azóta, de csak szemük beszél; szavát úgysem érhetné meg: német szegény...

Jakab mester és jó emberei elfelejtették köszöntése viszonzását meglepetésükben, midőn Valtér lovag váratlanul a nagyszobába nyitott.

Háborus előadás a Népakadémiában. Vasárnap (március 18.) este 6 órakor a Kath. Legényegylet műkedvelői „Bognár Kati” című háborus szomorujátékát adják elő, öt részben. A magyar nép életéből vett tanulságos darabot, melyet Vér Vilmos tartalékos tábori lelkes ír, a közönség figyelmében ajánljuk.

— **Májusban megindulnak a gyorsvonatok.** Mint jó forrásból vesszük a hírt, a személyforgalomban nemcsak a kedvező változások fognak beállani. Sok nehézséget hatalmas erőfeszítéssel sikerült leküzdeni s a Máv. igazgatósága beható tanulmányozás tárgyává tette a főközlekedési vonalak forgalmának a lehetőség szerint való javítását. A forgalom ma ugyszólván minden vonalon oly óriási vált, hogy alig lehet lebonyolítani. Az intőző körök, mint értesülünk, most igen fontos tervekkel foglalkoznak és hamarosan visszaállítják a budapest—fiúmei vonalra is a beszüntetett gyorsvonatpárt. Az új gyorsvonatpárt értesülésünk szerint május 15-én helyezik forgalomba.

— **A hentesek az ármegállapítás ellen.** Mint ismeretes, Székesfehérvár ármegállapítási bizottságot létesített s az meg is állapította az új hus és zsírrakat. A hentesiparosok szombaton küldöttéig kérték a város polgármesterét, hogy ne fogadjja el az ármegállapítást, mert akkor még kevésbé lesz hus és zsír, mint most. Az ármegállapítás hatása alatt ugyanis egyserre 7.90 korona ára szökött fel az élősertés ára. Így a hentesiparosok képtelenek vásárolni, vagy pedig a maximális árat nem tarthatják be, s akkor ők kapnak büntetést. Mindenesetre nemcsak furcsa, de csunya dolog az eladótól, hogy ennyire konjunkturális iparkodnak. Ha azonban majd vásárolni akarnak, akkor az ilyenek lesznek az első, akik a henteseket szidják a magas árak miatt. Pedig tulajdonképpen ők a hibások, mert az ő konjunkturázásuk kényszerítik a másárat felszökdtetését. Ezt igazán nem szabad túrni s jól tettek a hentesek, hogy erre felhívják a hatóság figyelmét.

— **Nem szűgyen a foltos cldő és ruha.** A kultuszminiszter felhívást intézett az összes megyei iskolákhoz, amelyben utasítja a tanárokat és tanítókat, hogy indítsanak mozgalmat cipőjavítóműhelyek felállítására, ahol a diákok lábellenjé lehetne olcsón kijavítani. A miniszter a diákság lelkére kóti a ruhával való takarékossgot is s utasítja az iskolaigazgatókat, hogy értesítsék meg a tanulókkal, hogy ma nincs helye a divatnak. Mindenki viselje tovább a régi ruháját, amelyet kifordítással, tisztítással vagy javítással kell használatóvá tenni. A miniszter végül elrendeli, hogy a kézimunkatanítónők ne piperemunkákra, hanem ruhák, hajtásnyak javítására oktassák a növendékeket.

— **Büntet a rendőrség.** A lisztjeggely megint visszaéléseket követtek el egyesek. Így Moharos Sándorné (Tolnai utca 12.) jogtalanul használta a lisztjeggelyt, 50 korona büntették. Tausser Mór (Óreg utca 11.) ugyanez miatt 200 korona büntetést kapott. Tilott stéres hízalásért a következőket büntették meg: Kó Istvánné (Felsőkirálysor 25.) 500 korona, Héritz Ferencné (Mantz János u. 4.) 500 K, Hoffmann Peterné (Budai u. 50.) 300 korona, Murschalek János (Szeder u.) 2600 korona pénzbüntetését kapott.

— **A német tőke magyar földön.** Most, amikor a kereskedelmi szerződés megújítása aktuális, felelte érdekes, hogy Németország miként óhajja Magyarországot arra a világgörcsre állítani, amelyen a háború után olyan óriási szerepe kell, hogy legyen a középponti hatalmaknak. Német ipari körökből hírek érkeztek, hogy a németországi szakkörök határozott álláspontia az, hogy Magyarországnak önmagának kell feldolgoznia nyers termékeit és tekintetben agiláció folyik a német birodalomban, hogy a német tőke és vállalkozók kedv Magyarországra fel gravitáljon. Ez egyszerre megszüntetné azt a félszeg állapotot, mely eddig bennünk ugyszólván Ausztria gyarmatává tett ezáltal, hogy neki voltak eladni kénytelenek nyers-terményeinket s amikor azután ő iparcikké dolgozta fel, akkor drágán visszavehettük tőlük azt, amit ha tőlünk és vállalkozóink lettek volna, magunk dolgozhattuk volna fel. Arra, hogy az osztrák tőke vándoroljon át hozzánk, nem számíthatunk addig, amíg közös a vámtérletünk, mert így semmi oka sincs az osztrák gyárosnak, hogy Magyarországon csináljon gyárat és magyar adófizető legyen. Vm nélkül kerül be hozzánk úgyis az osztrák iparcikk korlátlan mennyiségben s így nincs szükség arra, hogy magyar gyárat is állítsunk fel. A német ipar azonban egészen más helyzetben van. Ott vámsorompók választják el tőlünk s így nem konkurrenált az osztrák gyárosokkal, csakis akkor, ha Magyarországra hozza tőkéjét, gyárat s itt dolgozta fel a mi nyersanyagunkat, magyar munkásoknak adna kenyereket s a magyar államnak fizetné az adót. Az itt előállított iparcikknek nagy kelle volna, mert hiszen nemcsak Magyarországon volna meg fogyasztó közönség, hanem a szomszédos Balkánállamokban is.

— **Az anyakönyvet meg lehet tekinteni.** Az egyházi házasságok kötése érdekében a lelkészek hivatásukból folyólag érdeklődtek az állami anyakönyvek iránt, hogy vallási köteleimre figyelmeztethessék azokat, akik csak polgári házasságot kötöttek. Megtörténhet nek az is, hogy gyermekeik keresztelésénél maradjon s ez esetben a lelkészek arr is figyelméztetni kötelesek a szülőket. Egyes anyakönyvesek azonban megtagadták a betekintést a lelkészeknek. Az országgyűlés

nemrég foglalkozott ezzel a képtelen helyzettel, mely megakadályozta azt, hogy a lelkészek hivatásuk kötelességét gyakorolják. Ennek a parlamenti akciónak már is van eredménye. A belügyminiszter tegnap körrendeletben értesítette Fehérvármegye alispánját, hogy a lelkészek a jövőben az állami anyakönyveket megtekinthetik és arról feljegyzéseket is készíthetnek.

— **Rövid hírek.**

A városi Ö. H. J. A városi Ö. H. J. albizottsága pénteken délután tartotta első ülését, mint általában értekezlet dr. Saára Gyula polgármester elnöke alatt. Az albizottság szervezetét és ügyrendjét Baranyay Lajos titkár ismertette s azt a bizottság elfogadta. A bizottság már megkezdte működését.

A megyei Ö. H. J. A vármegyei Ö. H. J. albizottsága szombaton délelőtt tartotta első ülését a beteg Saács Jenő alispán elnök helyett Balassa Sándor főjegyző elnöke alatt. Az albizottság szervezetét dr. Kégi Károly arva szeki elnök és Baranyay Lajos titkár ismertették s azt a bizottság elfogadta. Gróf Széchenyi Viktor főispán a megyei mozgalomra vonatkozólag adott fontos felvilágosításokat az albizottságnak. A vármegyei albizottság is megkezdte működését.

Hadi posta. Simon János 17. h. gy. katoná (Des 1874.) a hivatalos értesítés szerint 1915 március 11—12 között eltűnt. Bővebb adatot nem tudnak róla. David Zoltán (Magyarulmás 1882) 17. honvéd gy. e-beli sebesültvivőről megtudtuk, hogy orosz fogságba került. Címe: Hawjanoserbék Gab. Jekaterinoslav. Oroszország.

— **Ma számunkhoz csatolt melléklet** megmutatja az utat, miként lehet — **1 millió koronát nyerni.** Vasárnapon osztálysorsjegyet Gaudicke bankhoz szerencsésűjű tődejélt Budapest, Kossuth Lajos utca 11. A gyűjtődek eme legserencseesebbike eddig 8 szor fizette ki a 400.000 koronás főnyereményt.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer dr. Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király-téri gyógy szertárában.

— **Bojtorján hajszesz** korpásodás, hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszertárában.

„**Bécsi modell** kiállítás,” blus ujdonságai a kirakatsban, eredeti berlini modellek vételkényszer nélkül az üzletben láthatók. Ajánlatos mindenkinek blus vétel előtt ezek megtekintése. Vermes áruházában.

Nagyszerű újítás teány és gyermekföltvények a legsikerültebben készülnek **VIRAG** műtermében Rákóczi utca 5. Szollid egységes árak. Telefon 334.

— **Diabolo Kyburgi kísértete** minden tőzsdében és papírkeresi kedésben kapható 1'80 K-ért.

Pénzküldés a katonáknak.

Mult évi szeptember 15-ikétől kezdve tábori postákhoz szóló postautalványokat is felvesz a posta és ezzel lehetővé teszi, hogy messze levő katonáinknak pénz is küldhessünk. A pénzküldés lehetősége ugyan a háború kezdete óta fennállt, de a sokkal nehezebb, körülményesebb és drágább pénzeslével formájában.

A mondott időponttól kezdve magánosok által a táborba, vagyis úgy a számmal megjelölt, mint a helynév szerint meghatározott tábori, illetve hadtáppostahivatalokhoz csak utalványon lehet pénzt küldeni, a pénzeslével felvétele megszűnt.

A táborba küldhető postautalványok értékhatára 1000 korona, vagyis olyan, mint a rendes postautalványoknál. Díja 50 koronánál 5 fillér, hozzáadva az így kapott összeghez mindig az alap díjat 15 fillért. Távirati postautalványok, posterestente, expressz és saját kezéhez való kézbesítés a tábori postautalványoknál nem költendő ki.

A tábori postautalványokat ép úgy kell kiállítani, mint a rendes utalványokat. Tanácsos és szükséges azonban, hogy a feladó az utalvány szelvényére az utalványozott összeget és a saját címzett szelvény hátlapjára pedig a címzett teljes belesültvivőről megtudtuk, hogy orosz fogságba került. Címe: Hawjanoserbék Gab. Jekaterinoslav. Oroszország.

— **Ma számunkhoz csatolt melléklet** megmutatja az utat, miként lehet — **1 millió koronát nyerni.** Vasárnapon osztálysorsjegyet Gaudicke bankhoz szerencsésűjű tődejélt Budapest, Kossuth Lajos utca 11. A gyűjtődek eme legserencseesebbike eddig 8 szor fizette ki a 400.000 koronás főnyereményt.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer dr. Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király-téri gyógy szertárában.

Kiskertések figyelmébe!

A kiskertek szétosztása és azok megmunkálása ügyében

ma, vasárnap d. u. 15 órakor a Kath. Legényegylet Távirad-u. 6. sz. a. házában nagyteremben

értekezlet és szakelőadás

lesz, erre az értekezletre és szaktalálkozásra meghívjuk.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

Blous-ujdonságok!

Crep, Grenadin, Voal, Selyem, Japonais Crepp de chine és fehér kézzel himzettokban nagy választék

Vermes áruházában.

SZINHÁZ

Zsuzsi kisasszony, Járj Erzi másodszor a „Zsuzsi kisasszony” ban mutatkozott be a székesfehérvári közönségnek. Ez alkalomból fivére Járj Sándor is fellépett. Járj Erzi, mint már említettük, határozottan jó táncos, fáncaival nagy rutint és sok eleganciát áruel. Játékában is művészeteséget tesz bizonyosságot. Ezekhez mérten énekét gyengébbnek találtuk, fiatalasága és ambíciója azonban reményt adnak arra hogy ebben is haladhasson. Járj Sándor szintén jó és ügyes táncos. Játéka elegáns. Különösen jól mulatott a közönség Falussy. Elemében volt s igazán pompásan játszott. Ennek kapcsán emlékeztünk meg Gulyás nérel teljes dicsérettel, nemkülönben Körner Rezsőről, aki jól játszott s még az is megjegyzendő, hogy feltűnt haladást mutat. Gulyás tüzőlt főparancsnoksága is az első alakítások közé tartozott. A muzsikával Andor Zsigmond remekelt. A két vendégzereplést anyagilag a társulatra nem lehet sikeresnek tartani. A két agyoncséplést és unosan megunt darabokra a vendégzereplés dacára sem volt valami nagyon kíváncsi a közönség. Félházak voltak, ez pedig ugyancsak szokatlanul szokatlan az idén.

A színházi iroda jelentése.

A szezon vége rohamosan következik. Az igazgatóság azonban iparkodásában, hogy az év érdekesebb új termékeit bemutassa a közönségnek, nagyon valótozatossá teszi a műsort. Hétfőn Gábor Andor Dollárpapa című bohozatának lesz második előadása, mely a magyar színházban állandóan szülfogás mellett kerül színre. Kedden lesz s Falusy István 20 éves színészi jubiliuma. Színre kerül Fényes híres vígjátéka a „Csöppseg” Szerdán a Csárdáskirálynő van műsoron. Csütörtökön e sasonban először Fodor Oszkárval a cimsze-rebben Molnár Ferenc színjátéka „Liliom” kerül színre. Pénteken „A gölem” jön a cimszerep Majthényi kezében lesz. Játsszanak még Koronkai, Vída, Falussy, Takács, Gulyás, Várad. Nagyon érdekes lesz a Ill-ik felvonásbeli prágai ghetto díszlete. Szombaton és vasárnap este „A gölem” kerül színre, míg vasárnap d. u. az elpusztíthatatlan „Mágnás Miska” tölti meg utolsó zugig a színházat.

Heti műsor :

Vasárnap : d. u. Drótostót. este a Csárdáskirálynő.
Hétfő : Dollárpapa.
Kedd : Csöppseg, Falussy jutalomjátéka.
Szerda : Csárdáskirálynő.
Csütörtök : Liliom.
Péntek : A gölem. Operett. Új kiállítás.
Szombat : A gölem.
Vasárnap : d. u. Mágnás Miska. este A gölem.

Apollo mozgósínház hírei.

Az amsterdami hegedős. Az Apollo színház hétfőn és kedden mutatja be „Az amsterdami hegedős” című 4 felvonásos poétikus hollandi drámát, Erich Keiser. Fíttel a főszerepben. A gyönyörtől film, melyen a legestőbb tájak vonulnak el a néző előtt, egy megható és költői hollandi mon-

dát dolgoz fel művészi rendezésben. A mindvégig lebilincselő dráma nagy érdeklődésre tarthat számot. Előadások 6 és 8 óraker. Rendes helyárák.

Az Uránia mozgósínház hírei.

Dorrit Weixler és Olga Desmond az Urániaiban. Két fenomenális alkotás kerül e héten az Uránia vásznára. Hétfőn és kedden Dorrit Weixler „Hildé és Huldája”, szerdán és csütörtökön Olga Desmond világhírű táncosné paraszt-dramája a „Húság vására.” Mind két sláger a legjobbakk közül való. Az első derűs és tele van dacos bakfiscsinnyekkel, a második komoly, megrázó életkép s mig gyönyörtől táncművészetével varieték közönségét szórakoztatja, az alatt vörözszívével a nyomorúsággal küzd. Jegyek már válthatók Ullmann dohánytöszdjében

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve

Reitter Oszkár

nagybecskerei ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszorú találmánya a

PATKÁNYIN

patkányirtó-szer, (nem mérég) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és följül minden más irtószert.

I DOBOZ ÁRA 3 K.

mely elegendő körülbelül 80 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismeretető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kéresem ingven küldi a PATKÁNYIN gyár egyedüli elárultója, a Torontait Agrar-Bank Reszvénytársaság, Nagybecskereken.

APRÓHIRDETÉSEK.

Eladó 3 dbr. 10 hónapos ser-tés. Öreg utca 21 sz.

Répa, 10 métermázsza, eladó Széchenyi-utca 81.

Áltó íróasztal, ágyak, sífonok, konyhaszekrények, asztalok, székek és egy álló fogas eladó Lakatos u. 16.

Fehér magpulykák eladók, Paulovits gazdaságában. Iskola u. 8.

Négy rét egy tagban a Szárazréten eladó. Tudakozódní Paulovitsnál lehet, Iskola u. 8.

Ügyes kézi lány jobb fizetessel felvétetik Resánszky Zsófia női divattermében.

Balatoní szőlőbe vincellért keres Nagy Ignác, Sütő-utca 7. sz.

Egy sárkánykúti dülő szántó szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Neproszel Gyula varrodájába varrólányok és tanulólányok felvétetnek, Kigyó-utca 5. sz.

Kiadó. Nagy Pál-féle föld 3 oktály Maroshegyen bérbé adandó. Tudakozódní Horváth Jánosnál. 47. szám alatt lehet.

Postai munkák végzésére az esti a órákban kiadóhivatal részére megfelelő alkalmazottat keresnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban lehet.

Nyomtat az Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvárott.

Kis mindenesfítt felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szt. István-tér 1. sz.

Jó karban lévő 1-ső osztályu buzaföldek Őszi szántással. 3 drb. az 1 ső dülőben egy tagban, 1 drb. az 1-ső dülőben és 3 drb. a 3 dik dülőben a seregélyesi út mellett egy tagban szababkézből eladó. Tudakozódní lehet Felsőkirálysor 20 szám.

Kárpitós munkát legszebbet és legolcsóbbat **Márton Károlynál** rendelhetünk. Bank utca 6. sz. alatt.

Uránia színház.

Vasárnap, március 18-án
LELKEK HARCA.
Ifjusági pótműsor.

Hétfőn és kedden :
(március 19 és 20-án)

HILDA és HULDA

Főszereplő :
DORR T VEIXLER.
Rendes helyárák.

Erzsébet ut 2. sz. sarokház, üzletnek is alkalmas, telekkel és kerttel szabadkézből eladó. Tudakozódní ugyanott lehet.

Megbízható bejárót keresnek Széchenyi utca 26. sz. a.

Óriási ribizke és bóttermő málnatövek, biborpiros százsorszép, eper- és néféléjs palánta kapható Széchenyi-utca 26. sz. a.

Szabás, varrás és a rajzolásban alapos oktatás nyerhető Urbán Margit tanintézetében, Ybl Miklós-utca 14.

Apollo - színház.

Hétfőn és kedden :
(március 19 és 20-án)

A kinematografia alkotása!

AZ AMSTERDAMI HEGEDÜS.

Poetikus hollandi dráma 4 felvonásban.

Főszereplő :

ERICH KAISER TITZ.

Remek pótműsor.

Előadások 6 és 8 óraker.

Rendes helyárák.

A MAGYAR KÖNYVPIACON

ORSZÁGOS FELTÜNÉST KELTETT

Dr. Vass Jozsef könyve :

Szent Ágoston vallomásai. CSINOS, IZLÉSES KIÁLLÍTÁSBAN a két kötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvkereskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LANYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

ÚJNONSÁG kalaptollak, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr és sárcipők olcsó árban

kaphatók : Kováts Aptalnál, Városház-tér.

HABORUS EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katolikus Sajtóegyesület levélzáró bélyegeinek harmadik sorozata a Budapestben tartott köngörgő kürmenetről készült 24 fényképfelvétellel. A pénz előzetes beklüldése ellében rendelhető.

EGY FÉL IV ára pedig I KOR 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 60 bélyeget tartalmaz. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek csomagoltatnak. — Rendeljen belőlük utalványon és a szelvényen jelezze, hogy „levélzáró bélyegeket” kíván. A második sorozat bélyegei még korlátolt mennyiségben rendelhető meg, a rendelésekor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat-bélyegeit kéri.

A pénz előre beklüldendő! Híttel nincs! Utánvét nincs!